

— Ще защищаваме Шипка до смърть, — кресна единъ младъ български офицеръ.

— Каква *Шипка*? — го запитвашъ всички очудено. — Ето Шипка долу, въ ръжетѣ на турцитѣ, гори. Въ нея нѣма жива душа. Само турци, черкези и башибозуци грабятъ храна, плодове, дрехи, убиватъ бабитѣ.

— Братя, да се разберемъ. Подъ думата „*Шипка*“ ние сега ще разбираме ей тази до насъ висока *могила*, заедно съ Св. Никола, що пази главния путь. Върху тая могила е наредена цѣла батарея топове *въ кръгъ* и затова се нарича *кръгла батарея*. Докато тази могила е въ наши ръже съ кръглата батарея, турцитѣ не могатъ мина пръхода и ще си счупятъ главата.

— И тѣй, да запазимъ съ живота и главите си *могилата* съ батареята. За насъ сега тя е *Шипка*.

Единъ руски командиръ, като настърчава опълченците, рече:

— Има *Шипка*, има България! Нѣма *Шипка*, нѣма България!

Минутата е сѫдбоносна. Всички стоятъ на нозе, вперили очи надолу къмъ неприятеля. Младите български офицери и юнкери се радватъ, че ще биятъ турцитѣ.

Турското настѫпление.

На 8 (по новия календарь — 20) августъ, сутринта рано, преди да се зазори, турцитѣ започнаха да настѫпватъ. Предните имъ редове запълнаха по хълбоците на голата урва. Въ тоя мигъ единъ трескавиченъ гръмъ избука на Св. Никола. Засвѣткаха руските далекобойни и пленениетѣ турски топове. Отклика се разнася по околните вър-